

2. KVARTAL
2016
(UREVIDERT)

SPAREBANKEN SØR

Innhold

Nøkkeltall konsern	3
Styrets beretning	4
Resultatregnskap	11
Balanse	12
Kontantstrøm	13
Egenkapitaloppstilling	14
Noter	15
Risiko og Kapitalstyring	23
Kvartalsvis utvikling	23
Nøkkeltall konsern 2013-2015	24
Erklæring i henhold til Verdipapirhandelloven § 5-6	26

Resultat (mill. kroner)	2. kv. 2016	2. kv. 2015	30.06.2016	30.06.2015	31.12.2015
Netto renteinntekter	397	381	759	748	1 521
Netto provisjonsinntekter	78	79	145	147	300
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	85	8	64	37	-66
Andre driftsinntekter	11	3	16	6	14
Sum netto inntekter	571	471	984	938	1 769
Sum driftskostnader før tap	210	207	409	406	817
Driftsresultat før tap	361	264	575	532	952
Tap på utlån og garantier	9	18	22	32	97
Resultat før skattekostnad	352	246	553	500	855
Skattekostnad	75	67	126	136	231
Resultat for perioden	277	179	427	364	624
Resultat i % av gjennomsnittlig forvaltning					
Netto renteinntekter	1,51 %	1,57 %	1,46 %	1,57 %	1,55 %
Netto provisjonsinntekter	0,30 %	0,33 %	0,28 %	0,31 %	0,31 %
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	0,32 %	0,03 %	0,12 %	0,08 %	-0,07 %
Andre driftsinntekter	0,04 %	0,01 %	0,03 %	0,01 %	0,01 %
Sum netto inntekter	2,17 %	1,94 %	1,90 %	1,97 %	1,81 %
Sum driftskostnader før tap	0,80 %	0,85 %	0,79 %	0,85 %	0,83 %
Driftsresultat før tap	1,37 %	1,09 %	1,11 %	1,11 %	0,97 %
Tap på utlån og garantier	0,03 %	0,07 %	0,04 %	0,07 %	0,10 %
Resultat før skattekostnad	1,34 %	1,01 %	1,07 %	1,05 %	0,87 %
Skattekostnad	0,28 %	0,28 %	0,24 %	0,28 %	0,24 %
Resultat for perioden	1,05 %	0,74 %	0,82 %	0,76 %	0,64 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	105 600	97 400	104 250	96 250	98 000
Balanse					
Forvaltningskapital			106 617	98 715	101 334
Netto utlån til kunder			90 175	83 942	88 387
Utlånsvekst i % siste 12 mnd.			7,4 %	5,5 %	9,2 %
Innskudd fra kunder			51 227	49 758	48 349
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd.			3,0 %	5,1 %	0,2 %
Innskudd i % av netto utlån			56,8 %	59,3 %	54,7 %
Egenkapital			9 521	7 461	7 753
Tap i prosent av netto utlån, annualisert			0,05 %	0,08 %	0,11 %
Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager i % av brutto utlån			0,42 %	0,57 %	0,47 %
Andre nøkkeltall					
Kostnader i % av inntekter	36,8 %	43,9 %	41,6 %	43,3 %	46,2 %
Kostnader i % av inntekter, ekskl. netto inntekter fra finansielle instrumenter	43,2 %	44,7 %	44,5 %	45,1 %	44,5 %
Egenkapitalavkastning etter skatt	12,5 %	9,7 %	10,0 %	10,0 %	8,4 %
Likviditetsreserve (LCR) konsern			153 %	98,0 %	108 %
Ren kjernekapitaldekning tillagt andel av resultat			14,1 %	12,7 %	12,7 %
Kjernekapitaldekning			14,9 %	13,0 %	13,5 %
Kapitaldekning			16,9 %	14,5 %	15,5 %
Ren kjernekapital			8 256	7 078	7 700
Kjernekapital			9 081	7 578	8 210
Netto ansvarlig kapital			10 259	8 456	9 388
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)			7,5 %		7,0 %
Antall ekspedisjonssteder			36	40	40
Antall årsverk i bankvirksomheten			432	444	449
Egenkapitalbevisbrøk			19,8 %	13,5 %	13,5 %
Antall utstedte bevis			15 663 944	4 768 674	4 768 674
Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (morbank)			3,2	6,9	10,6
Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (konsern)			4,0	10,3	17,6
Utbytte siste år pr. egenkapitalbevis				10,0	9,0
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis			110	211	219
Kurs/ bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis			0,58	0,90	0,63
Børskurs ved utgangen av perioden			63,75	190,00	139,00

Styrets beretning

Generelt

Sparebanken Sør er et uavhengig og selvstendig finanskonsern med virksomhet innenfor bank, verdipapirhandel og eiendoms-
megling i Aust-Agder, Vest-Agder og Telemark.

Eiendomsmeglervirksomheten drives gjennom datterselskapet Sørmeglere. Skade- og livsforsikringsprodukter leveres via
forsikringselskapet Frende hvor banken er deleier. Banken er også deleier i selskapene Norne og Brage, leverandører av
henholdsvis verdipapirhandel og leasingprodukter.

Hovedtrekk 2. kvartal 2016

- Tilfredsstillende utvikling i rentenetto og resultat fra ordinær drift
- Stabile provisjonsinntekter
- Positive netto inntekter fra finansielle instrumenter som følge av verdiendring på obligasjoner, fastrenteutlån og aksjer.
- God kostnadskontroll
- Lave tap på utlån
- Egenkapitalavkastning etter skatt på 12,5 prosent
- Emisjon av eierandelskapital med nettoproveny på 584 mill. kroner gjennomført
- Ren kjernekapitaldekning på 14,1 prosent og uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio) på 7,8 prosent, tillagt 80 prosent av
optjent resultat

Hovedtrekk 1. halvår 2016

- Tilfredsstillende utvikling i rentenetto og resultat fra ordinær drift
- Økte marginer i bedriftsmarkedet
- Stabile provisjonsinntekter
- Positive netto inntekter fra finansielle instrumenter som følge av verdiendring på obligasjoner og aksjer.
- God kostnadskontroll
- Lave tap på utlån
- 12 måneders innskuddsvekst på 3,0 prosent
- 12 måneders utlånsvekst på 7,4 prosent, redusert i 1. halvår 2016 til 4,0 prosent (annualisert)
- Egenkapitalavkastning etter skatt på 10,0 prosent

Økonomiske rammebetingelser

Styringsrenten har gjennom 2. kvartal vært på 0,50 prosent og Norges Bank besluttet å holde renten uendret på siste rentemøte
i juni. Forholdene i finansmarkedene strammet seg til i 2015 og medførte økte kredittspreader. Kredittspreadene har falt noe i
2. kvartal 2016.

Årsveksten i innenlandsk bruttogjeld til publikum, K2, var ved utgangen av juni på 4,9 prosent. Veksten i kreditt til husholdninger
og næringsliv var på henholdsvis 5,9 prosent og 3,0 prosent.

Resultat

Resultat før skatt i 2. kvartal 2016 utgjorde 352 mill. kroner, mot 246 mill. kroner i samme periode i 2015. Resultatforbedringen skyldes
hovedsakelig økte netto renteinntekter som følge av endrede regnskapsprinsipper, økte inntekter fra finansielle instrumenter og lavere tap.

Banken endret i 1. kvartal prinsipp for behandling av avgift til Bankenes sikringsfond, ved at sikringsfondsavgiften ble kostnadsført
i sin helhet i 1. kvartal 2016, fremfor å bli periodisert lineært over hele perioden. Prinsippendringen påvirker delårsregnskapene
gjennom høyere rentekostnader i 1. kvartal og lavere rentekostnader i de påfølgende kvartalene, men påvirker ikke årsregnskapet.

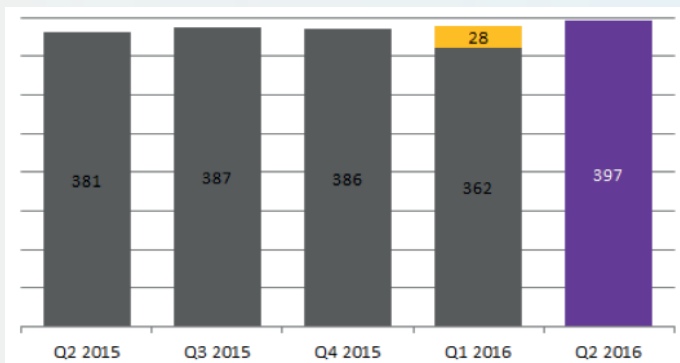
Resultat før skatt, ekskl. netto inntekter fra finansielle instrumenter, tap og virkningen av endrede regnskapsprinsipper, viste en
økning på 4 mill. kroner i 2. kvartal 2016 sammenlignet med 2. kvartal 2015.

Egenkapitalavkastning etter skatt for konsernet utgjorde i 2. kvartal 2016 12,5 prosent, mot 9,7 prosent i samme periode 2015.
Egenkapitalavkastning etter skatt ekskl. finansielle instrumenter utgjorde 8,7 prosent i 2. kvartal 2016.

Resultat før skatt i 1. halvår 2016 utgjorde 553 mill. kroner, mot 500 mill. kroner i samme periode i 2015. Egenkapital-
avkastningen etter skatt utgjorde 10,0 prosent i første halvår 2016, likt med samme periode i 2015. Resultat før skatt, ekskl. netto
inntekter fra finansielle instrumenter, tap og virkningen av endrede regnskapsprinsipper, viste en økning på 23 mill. kroner i
1. halvår 2016 sammenlignet med 1. halvår 2015.

Rentenetto

Rentenetto pr. kvartal i mill. kroner

Netto renteinntekter utgjorde 397 mill. kroner i 2. kvartal 2016, mot 381 mill. kroner i 2. kvartal 2015. Det ga en økning på 16 mill. kroner.

Avgift til Bankenes sikringsfond utgjorde 37 mill. kroner for 2016, og har som følge av endret regnskapsprinsipp i sin helhet blitt belastet rentenettoen i 1. kvartal. Det ble ikke belastet noe i 2. kvartal 2016, mens det i 2. kvartal 2015 ble belastet 9 mill. kroner.

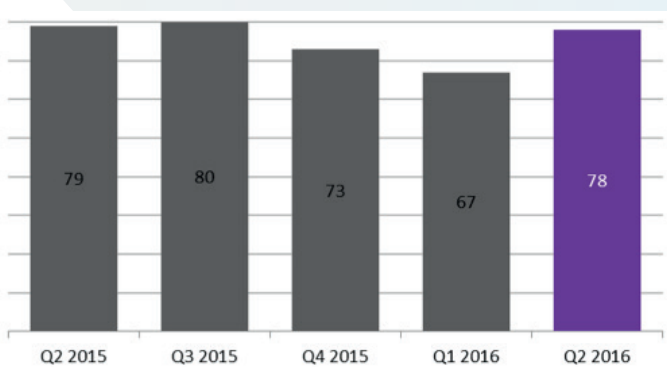
Fondsobligasjoner ble omklassifisert til egenkapital med virkning fra 1.1.2016, og det medførte at tilhørende renter ble omklassifisert fra rentekostnad til overskuddsdisponering.

Justert for disse to forhold viste rentenettoen en flat utvikling sammenliknet med 2. kvartal 2015. Utlånsmarginene i bedriftsmarkedet har styrket seg i 2016 som følge av rente- og marginjusteringer. For personmarkedet har utlånsmarginene fortsatt vært under press. Finansieringskostnadene har vært stabile gjennom kvartalet. Dette har samlet gitt press på rentenetto i prosent av forvaltningskapital, samtidig har veksten i utlån bidratt positivt.

Netto renteinntekter utgjorde 759 mill. kroner i 1. halvår 2016, mot 748 mill. kroner i 1. halvår 2015. Justert for prinsippendringer som er kommentert over, var rentenettoen 18 mill. kroner bedre i 2016.

Provisjonsinntekter

Netto provisjonsinntekter pr. kvartal i mill. kroner

Mill. kroner	Q2 2016	Q2 2015	Endring	1. Halvår 2016	1. Halvår 2015	Endring
Betalingsformidling	40	39	1	79	76	3
Eiendomsmedling	30	28	2	48	52	-4
Øvrige produktselskaper	21	22	-1	42	41	1
Sum	91	89	2	169	169	0

Netto provisjonsinntekter utgjorde 78 mill. kroner i 2. kvartal 2016, mot 79 mill. kroner i 2. kvartal 2015.

Brutto provisjonsinntekter i 2. kvartal 2016 viste 91 mill. kroner, mot 89 mill. kroner i 2. kvartal 2015.

Styrets beretning

Provisjonsinntekter 1. halvår 2016 utgjorde 169 mill. kroner, mot 169 mill. kroner i 1. halvår 2015. Det har vært en økning knyttet til betalingsformidling og en nedgang som følge av noe lavere provisjonsinntekter i eiendomsmeglervirksomheten.

Finansielle instrumenter

Netto inntekter på finansielle instrumenter ble 85 mill. kroner i 2. kvartal 2016, mot 8 mill. kroner i samme periode i 2015. De viktigste årsakene var verdiendring på aksjer, positiv utvikling på fastrenteutlån og positiv verdiutvikling på bankens likviditetsportefølje.

Banken justerte i 2. kvartal 2016 verdien på eierandel i Visa Norge FLI med 34 mill. kroner. Bakgrunnen for justeringen er at andelen av vederlaget, som Visa Norge mottok fra Visa Inc. for salget av Visa Europe, ble høyere enn hva som ble lagt til grunn ved avleggelsen av regnskapet for 1. kvartal 2016.

Netto inntekter på finansielle instrumenter ble 64 mill. kroner i 1. halvår 2016, mot 37 mill. kroner i samme periode i 2015. De viktigste årsakene var verdiendring på aksjer og positiv verdiutvikling på bankens likviditetsportefølje. I tillegg har konsernet hatt negative effekter knyttet til basisswapper (rente-/valutaswapper) i 1. halvår.

Basisswappene benyttes som instrument for sikringsbokføring av gjeld med fast rente utstedt i euro. Verdien på basisswappene svinger som følge av markedsendringer og resultatføres. Dette er sikringsinstrumenter, og sett over instrumentenes løpetid er markedsverdiendringene null, forutsatt at obligasjonene holdes til forfall. De regnskapsmessige effektene vil derfor reverseres over tid.

Driftskostnader

Driftskostnader pr. kvartal i mill. kroner

Driftskostnadene utgjorde 210 mill. kroner i 2. kvartal 2016 mot 207 mill. kroner i samme periode i 2015.

For morbanken utgjorde kostnadene 183 mill. kroner, mot 183 mill. kroner i 2. kvartal 2015.

Personalkostnadene ble redusert som følge av færre årsverk og lavere pensjonskostnader. Andre driftskostnader har økt noe, og skyldes blant annet økte IT kostnader. Tilpasninger i bankens IT plattform gjennomføres løpende for å møte endringer i kundeadfærd. Dette skal sikre kostnadseffektivitet fremover, selv om det isolert sett bidro til økte kostnader i kvartalet.

Driftskostnadene i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde 0,80 prosent (0,85 prosent) i 2. kvartal 2016. Kostnader i forhold til inntekter ble i konsernet 36,8 prosent (43,9 prosent). Kostnader i forhold til inntekter, ekskl. finansielle instrumenter, var 43,2 prosent (44,7 prosent).

Driftskostnadene for konsernet utgjorde 409 mill. kroner i 1. halvår 2016 mot 406 mill. kroner i samme periode i 2015. Kostnader i forhold til inntekter var 41,6 prosent (43,3 prosent). Kostnader i forhold til inntekter, ekskl. finansielle instrumenter, var 44,5 prosent (45,1 prosent).

Tap og mislighold

Netto tap på utlån utgjorde 9 mill. kroner i 2. kvartal 2016, som utgjorde 0,04 prosent av netto utlån. Tilsvarende tall i 2015 var 18 mill. kroner og 0,09 prosent av netto utlån.

Konsernets individuelle nedskrivninger pr. 30. juni 2016 var 412 mill. kroner, som utgjorde 0,45 prosent av brutto utlån. Konsernets gruppevisse nedskrivninger pr. 30. juni 2016 var 210 mill. kroner, tilsvarende 0,23 prosent av brutto utlån.

Brutto misligholdte lån over 90 dager var 382 mill. kroner. I prosent av brutto utlån utgjorde dette 0,42 prosent. Tilsvarende tall i 2015 var 479 mill. kroner som utgjorde 0,57 prosent av brutto utlån.

Øvrige tapsutsatte engasjementer utgjorde 595 mill. kroner. Tilsvarende tall i 2015 var 836 mill. kroner.

Netto tap på utlån utgjorde 22 mill. kroner i 1. halvår 2016, inkludert en økning i gruppevise nedskrivninger på 4 mill. kroner, som utgjorde 0,05 prosent av netto utlån. Tilsvarende tall i 2015 var 32 mill. kroner og 0,08 prosent av netto utlån.

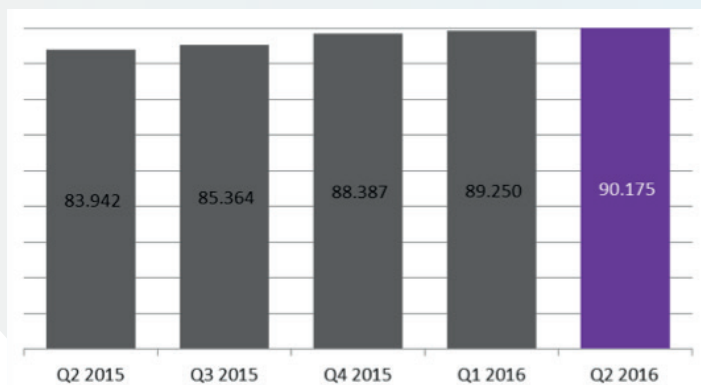
Utlån

Netto utlån har de siste tolv månedene økt med 6,2 mrd. kroner til 90,2 mrd. kroner, en vekst på 7,4 prosent. Veksten i 1. halvår var 1,8 mrd. kroner, tilsvarende 4,0 prosent i årlig vekst.

Brutto utlån til personkunder har økt med 3,2 mrd. kroner til 59,5 mrd. kroner, en vekst på 5,7 prosent. Veksten i 1. halvår var 1,2 mrd. kroner, eller 4,3 prosent i årlig vekst.

Brutto utlån til bedriftskunder har økt siste tolv måneder med 3,2 mrd. kroner til 31,2 mrd. kroner, en vekst på 10,6 prosent. Utlånsveksten siste tolv måneder var høy, som følge av veksten i 4. kvartal 2015. Veksten i 1. halvår 2016 var imidlertid kun 443 mill. kroner, tilsvarende 2,9 prosent på årsbasis. Utlånsveksten er redusert i 2016 som en konsekvens av bankens ambisjon om å oppnå en ren kjernekapitaldekning på 14,5 prosent ved utgangen av 2016.

Utlån til personkunder utgjorde 66 prosent (67 prosent) av totale utlån ved utgangen av 2. kvartal 2016.

Innskudd

Innskudd fra kunder har de siste tolv månedene økt med 1,5 mrd. kroner til 51,2 mrd. kroner, en vekst på 3,0 prosent. Veksten i 1. halvår var 2,9 mrd. kroner, tilsvarende 11,9 prosent i årlig vekst.

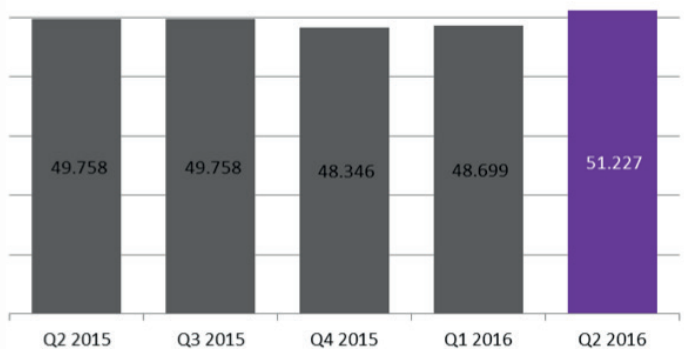
Innskudd fra personkunder har økt med 1,0 mrd. kroner til 25,2 mrd. kroner, en vekst på 4,0 prosent.

Innskudd fra bedriftskunder har økt med 0,6 mrd. kroner til 25,8 mrd. kroner, en økning på 2,5 prosent.

Innskuddsdekningen i Sparebanken Sør var 56,8 prosent pr. 30. juni 2016, ned fra 59,3 prosent på samme tidspunkt året før. Innskuddsdekningen har falt i siste tolv måneder bl. a. som følge av stor utlånsvekst i 4. kvartal 2015, kombinert med lav innskuddsvekst i 2015. I forhold til årsskiftet er imidlertid innskuddsdekningen økt fra 54,7 prosent.

Styrets beretning

Innskudd i mill. kroner

Finansiering og verdipapirer

Banken har en god likviditetssituasjon. Likviditetsbufferne er betryggende, og forfallstrukturen på innlånene er godt tilpasset virksomheten. Nye langsiktige innlån opptas ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett og seniorgjeld. Konsernet har også tilrettelagt for langsiktig finansiering fra det internasjonale markedet gjennom etablert EMTN program. Dette ble utnyttet i 1. kvartal 2016, hvor Sparebanken Sør Boligkreditt AS utstedte obligasjon med fortrinnsrett i euro med 5 års løpetid.

Beholdningen av rentebærende verdipapirer utgjorde pr. 30. juni 2016 i konsernet 12,9 mrd. kroner. Konsernets likviditetsindikator for langsiktig finansiering var ved utgangen av 2. kvartal 2016 på 109 prosent.

Konsernets likviditetsreserve (LCR) utgjorde 153 prosent pr. 30. juni 2016 (137 prosent i morbank).

Ansvarlig kapital og kapitaldekning

Netto ansvarlig kapital utgjorde 10,3 mrd. kroner. Fondsobligasjonslån utgjorde 0,8 mrd. kroner og ansvarlig lån 1,2 mrd. kroner. Ved utgangen av 2. kvartal 2016 utgjorde ren kjernekapitaldekning 13,6 prosent. Kjernekapitaldekningen utgjorde 14,9 prosent og kapitaldekningen 16,9 prosent, basert på standardmetoden i Basel II regelverket. Konsernet oppfylte dermed kapitalkravene for finansinstitusjoner med virkning fra 30. juni 2016 på henholdsvis 11,5 prosent for ren kjernekapital og 15,0 prosent for totalkapital. Inkludert andel (80 prosent) av resultat for 2. kvartal utgjorde ren kjernekapitaldekning 14,1 prosent.

For morbank utgjorde tallene hhv. 14,2 prosent ren kjernekapital, 15,8 prosent kjernekapitaldekning og 18,0 prosent i total kapitaldekning ved utgangen av 2. kvartal 2016.

Konsernets uvektede kjernekapitalandel (leverage ratio) utgjorde 7,5 prosent ved utgangen av 2. kvartal 2016. Inkludert andel (80 prosent) av resultat for 2. kvartal utgjorde uvektet kjernekapitalandel solide 7,8 prosent.

Sparebanken Sør har et mål om til enhver tid å være solid kapitalisert. Bankens rene kjernekapitaldekning skal ligge over de myndighetspålagte minstekrav og være på nivå med sammenlignbare banker. Finanstilsynet har uttrykt forventning om at banken skal ha en ren kjernekapitaldekning på 14,5 prosent innen utgangen av 2016. Banken vil styrke sin rene kjernekapital gjennom fortsatt forbedring av resultat fra ordinær drift og redusert vekst i risikovektet balanse.

Bankens soliditet vurderes som tilfredsstillende sett opp mot gjeldende regulatoriske krav.

Bankens egenkapitalbevis

Banken hadde pr. 30. juni 2016 utstedt 15 663 944 egenkapitalbevis. Resultat (konsern) pr. egenkapitalbevis utgjorde i 2. kvartal 2016 3,0 kroner pr. bevis og 4,0 kroner pr. bevis for 1. halvår 2016. Sparebanken Sør vedtok 30. mars 2016 en fortrinnsrettsemisjon, som ble gjennomført i 2. kvartal. Tildeling av nye bevis ble gjort 3. mai, og på denne dato økte eierbrøken fra 13,0 prosent til 19,8 prosent. Gjennomsnittlig eierbrøk i 2. kvartal 2016 var 17,4 prosent, og gjennomsnittlig eierbrøk i 1. halvår 2016 var 15,2 prosent. Hybridkapitalen som er klassifisert som egenkapital er holdt utenfor ved beregning av eierbrøk.

Utbytte

Sparebanken Sør skal gjennom god, stabil og lønnsom drift sikre at egenkapitalbeviserne oppnår konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalbevisene.

Overskuddet skal fordeles mellom eierandelskapitalen (egenkapitalbeviserne) og grunnfondskapitalen i samsvar med deres andel av egenkapitalen.

Ved fastsettelse av årlig utbytte skal bankens kapitalbehov ivaretas, herunder myndighetspålagte krav til kapitaldekning, forventninger hos investorer samt bankens strategiske planer.

Det er en målsetting at om lag halvparten av egenkapitalbevisernes andel av årets resultat etter skatt, skal utdeles som utbytte.

Datterselskaper og samarbeidende selskaper

Bankens heleide datterselskap **Sparebanken Sør Boligkreditt AS** har konsesjon til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF), og benyttes som et instrument i bankens langsiktige fundingstrategi. Pr. 30. juni 2016 hadde banken overført boliglån på 28,6 mrd. kroner til selskapet, tilsvarende 48,2 prosent av samlede utlån til personmarkedet.

Bankens egen eiendomsmeglervirksomhet, **Sørmegleren**, har siden oppstarten 1. januar 2014 blitt den klart ledende megleren på Sørlandet. Selskapet har hatt en positiv utvikling, selv om resultatet så langt i år ligger litt under resultatet for samme periode i fjor.

Frende Holding (eierandel 10 prosent) er morselskapet til Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS, som tilbyr skade- og livsforsikring til privatpersoner og bedrifter. Selskapet har fortsatt god kunde- og premievekst både innen skade- og livområdene, og resultatene utvikler seg i tråd med forventning.

Brage Finans (eierandel 14 prosent) er et finansieringsselskap som tilbyr leasing og salgspantlån til bedrifts- og personmarkedet. Selskapet fortsetter den gode trenden, og leverer positiv utvikling og lønnsom vekst.

Norne Securities (eierandel 17,6 prosent) er et verdipapirforetak som tilbyr internetthandel, tradisjonelle megler tjenester og corporate finance tjenester. Selskapet er eid av 14 frittstående norske sparebanker.

Rating

Sparebanken Sør har en A1 rating fra Moody's. Alle obligasjoner med fortrinnsrett som utstedes av Sparebanken Sør Boligkreditt AS er også ratet av Moody's, og obligasjonene har en rating på Aaa.

Utsiktene fremover

Styret er tilfreds med resultatet etter 2. kvartal 2016. Banken hadde en god utvikling i resultat fra ordinær drift gjennom tilpasset vekst, utvikling i netto renteinntekter, stabile provisjonsinntekter, god kostnadskontroll og lave tap.

Finanstilsynet har uttrykt forventning om at banken skal ha en ren kjernekapitaldekning på 14,5 prosent innen utgangen av 2016. Utviklingen i risikovektet balanse og resultat, samt emisjonen av egenkapitalbevis på 600 mill. kroner, er i tråd med de planer som er lagt for å innfri Finanstilsynets forventninger.

Konsernet har et mål om en egenkapitalavkastning på 9 prosent i 2016 og utlånsveksten ventes å ligge i område 2-4 prosent.

Basert på bankens lave direkte eksponering mot oljeservicenæringen, konjunkturutviklingen, erfaringstall, lokale markedsforhold og sammensetningen av porteføljen, forventes det at netto tapskostnad for 2016 vil være moderat.

Banken skal i tråd med vedtatt strategi ha høy oppmerksomhet på kostnader og langsiktig verdiskaping. Bankens investeringer i teknologi vil fortsette, og skal bidra til kostnadseffektiv drift samt muliggjøre effektivisering av kontorstrukturen. Dette, sammen med god kvalitet i kredittarbeidet, vil bidra til fortsatt lønnsom vekst og utvikling for Sparebanken Sør.

Negativ konjunkturutvikling innebærer risiko for økt mislighold og økte tapsnedskrivninger. Oljeprisen ligger fortsatt på et lavt nivå og som følge av fortsatt nedbemanning i oljeservice sektoren er det fortsatt usikkerhet knyttet til arbeidsledighet. Det er også tendenser til at boligprisutviklingen flater ut i bankens hovedmarked. På den annen side bidrar lav kronekurs til styrket konkurranseevne for eksportindustrien, som også er viktig for landsdelen. Sparebanken Sør har en svært lav direkte eksponering mot olje- og oljeservice sektoren, men vil som største regionbank kunne bli berørt av den generelle konjunkturutviklingen i landsdelen.

Hendelser etter kvartalets utløp

Det har ikke vært registrert hendelser etter 30. juni 2016 som påvirker kvartalsregnskapet.

Arendal, 15. august 2016

Stein A. Hannevik
styrets leder

Torstein Moland
nestleder

Inger Johansen

Erling Holm

Marit Kittilsen

Tone Thorvaldsen Vareberg

Jan Erling Tobiassen
ansattes representant

Sigrid Evenstad Moe
ansattes representant

Geir Bergskaug
adm. direktør

MORBANK					Mill. kroner	KONSERN				
31.12.	30.06.	30.06.	2.kv.	2.kv.		2.kv.	2.kv.	30.06.	30.06.	31.12.
2015	2015	2016	2015	2016	Noter	2016	2015	2016	2015	2015
2 390	1 234	1 099	608	541	Renteinntekter	732	795	1 466	1 606	3 119
1 252	683	513	325	232	Rentekostnader	335	414	707	858	1 598
1 138	551	586	283	309	Netto renteinntekter	397	381	759	748	1 521
297	140	150	72	77	Provisjonsinntekter	91	89	169	169	347
47	22	24	10	13	Provisjonskostnader	13	10	24	22	47
250	118	126	62	64	Netto provisjonsinntekter	78	79	145	147	300
9	9	21	9	21	Utbytte	9	3	9	3	3
-74	42	74	8	81	Netto inntekter fra andre finansielle instrumenter	76	5	55	34	-69
-65	51	95	17	102	Netto inntekter fra finansielle instrumenter	85	8	64	37	-66
15	6	16	3	11	Andre driftsinntekter	11	3	16	6	14
1 338	726	823	365	486	Sum netto inntekter	571	471	984	938	1 769
389	190	186	98	96	Personalkostnader	116	116	222	226	458
36	16	14	8	7	Av- og nedskr. på varige driftsmidler og immat. eiendeler	7	8	14	16	37
307	153	162	77	80	Andre driftskostnader	87	83	173	164	322
732	359	362	183	183	Sum driftskostnader før tap	210	207	409	406	817
606	367	461	182	303	Driftsresultat før tap	361	264	575	532	952
97	32	22	18	10	Tap på utlån og garantier	2	9	18	22	97
509	335	439	164	293	Resultat før skattekostnad	7	352	246	553	855
136	90	95	42	58	Skattekostnad	12	75	67	126	231
373	245	344	122	235	Resultat for perioden	277	179	427	364	624
					Minoritetsinteresser					2
373	245	344	122	235	Majoritetsinteresser	277	179	427	364	622
10,6	6,9	3,2	3,5	2,5	Resultat/utvannet resultat pr. egenkapitalbevis (i hele kroner)	3,0	5,1	4,0	10,3	17,6
					Utvidet resultatregnskap					
373	245	344	122	235	Resultat for perioden	277	179	427	364	624
					<i>Poster som ikke vil bli omklassifisert til resultatet</i>					
59					Resultatført estimatavvik pensjoner					59
-15					Skatteeffekt resultatført estimatavvik pensjoner					-15
417	245	344	122	235	Sum totalresultat for perioden	277	179	427	364	668

Balanse

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN			
31.12.	30.06.	30.06.		30.06.	30.06.	31.12.	
2015	2015	2016	EIENDELER	Noter	2016	2015	2015
332	894	1 307	Kontanter og fordringer på sentralbanker		1 307	894	332
2 017	1 782	1 835	Utlån til kredittinstitusjoner		197	134	157
62 744	61 760	61 614	Netto utlån til kunder	2,3,5,7,8	90 175	83 942	88 387
10 456	11 667	12 747	Obligasjoner og sertifikater	8	12 897	11 968	10 557
487	423	470	Aksjer	8	470	423	487
659	575	738	Finansielle derivater	8,9	921	671	813
1 259	1 258	1 259	Eierinteresser i konsernselskaper				
13	12	13	Eierinteresser i tilknyttede selskaper		13	12	13
10	19	16	Immaterielle eiendeler		19	22	13
3			Eiendel ved utsatt skatt			3	8
438	527	444	Varige driftsmidler		471	555	479
61	37	77	Andre eiendeler		147	91	88
78 479	78 954	80 520	SUM EIENDELER	7,8	106 617	98 715	101 334
			GJELD OG EGENKAPITAL				
626	642	648	Gjeld til kredittinstitusjoner		596	597	576
48 377	49 782	51 243	Innskudd fra kunder	4,7,8	51 227	49 758	48 349
19 865	19 272	17 759	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	8,10	42 920	38 325	41 899
411	433	434	Finansielle derivater	8,9	515	436	413
151	88	154	Betalbar skatt		187	179	245
188	282	252	Annen gjeld		306	340	229
160	219	142	Avsetninger for forpliktelser		142	219	160
	5	9	Utsatt skatt				
1 710	1 400	1 203	Ansvarlig lånekapital	8,10	1 203	1 400	1 710
71 488	72 123	71 844	Sum gjeld		97 096	91 254	93 581
905	891	1 491	Eierandelskapital	11	1 491	891	905
		825	Hybridkapital		825		
6 086	5 940	6 360	Annen egenkapital		7 205	6 570	6 848
6 991	6 831	8 676	Sum egenkapital	6	9 521	7 461	7 753
78 479	78 954	80 520	SUM GJELD OG EGENKAPITAL	7,8	106 617	98 715	101 334

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.	30.06.	30.06.		30.06.	30.06.	31.12.
2015	2015	2016		2016	2015	2015
2 414	1 306	1 203	Renteinnbetalinger	1 585	1 695	3 142
-1 319	-788	-637	Renteutbetalinger	-840	-985	-1 669
285	143	227	Andre innbetalinger	233	166	341
-722	-335	-367	Driftsutbetalinger	-434	-383	-800
6	3	3	Inngått på konstaterte tap	3	3	6
-69	-70	-80	Betalt periodeskatt	-174	-118	-164
-20	-12	-12	Betalte gaver	-12	-12	-20
113	1 513	2 866	Endring innskudd fra kunder	2 878	1 508	104
-1 988	-964	1 109	Endring utlån til kunder	-1 811	-3 114	-7 598
-1 300	796	4 312	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	1 428	-1 240	-6 658
13 401	4 222	3 635	Innbetaling vedr. verdipapirer	3 735	2 473	6 649
-13 927	-5 854	-5 887	Utbetaling vedr. verdipapirer	-6 036	-4 106	-6 977
24	9		Innbetaling vedr. salg av driftsmidler	14	9	24
-12	-9	-12	Utbetaling vedr. kjøp av driftsmidler	-12	-9	-26
139	243	-207	Endring andre eiendeler	-276	260	155
-375	-1 389	-2 471	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-2 575	-1 373	-175
-507	-272	182	Endring utlån til kredittinstitusjoner	-39	46	23
-1	12	22	Endring innskudd fra kredittinstitusjoner	20	-20	-38
8 720	3 500		Innbetalinger obligasjonsgjeld	4 760	7 500	20 220
-7 093	-2 351	-2 014	Utbetalinger obligasjonsgjeld	-3 607	-4 590	-13 832
1 510	500		Innbetaling ansvarlig lånekapital		500	1 510
-900	-200		Utbetaling ansvarlig lånekapital		-200	-900
-47	-47	-55	Utbetaling utbytte og renter hybridkapital	-55	-47	-47
		314	Emisjon hybridkapital	314		
		584	Emisjon egenkapitalbevis	584		
-270	-250	101	Endring annen gjeld	145	-277	-366
1 412	892	-866	Netto kontantstrøm fra finansieringsvirksomhet	2 122	2 912	6 570
-263	299	975	Netto endring likvider	975	299	-263
595	595	332	Likviditetsbeholdning 01.01	332	595	595
332	894	1 307	Likviditetsbeholdning ved utgangen av perioden	1 307	894	332

Egenkapitaloppstilling

KONSERN	Egenkapital	Overkurs	Utjevning	Hybrid	Grunnfonds	Gave	Annen	Minoritets	
Mill. kroner	bevis	fond	fond	kapital	kapital	fond	egenkapital	interesser	SUM
Balanse 31.12.2014	474	175	242		5 667	41	558		7157
Utdelt utbytte 2014							-47		-47
Resultat pr. 30.06. 2015							364		364
Disponert av gavefond						-13			-13
Balanse 30.06.2015	474	175	242		5 667	28	875	0	7461
Resultat 1.7-31.12.2015			8		297	25	-72	2	260
Resultatført estimatavvik pensjoner			8		51				59
Skatteeffekt estimatavvik pensjoner			-2		-13				-15
Disponert av gavefond						-12			-12
Balanse 31.12.2015	474	175	256		6 002	41	803	2	7 753
Reklassifisering av hybridkapital pr. 01.01				510					510
Utdelt utbytte for 2015							-43		-43
Kapitalnedsettelse	-239	239							0
Emisjon egenkapitalbevis	545	39							584
Salg egne egenkapitalbevis	3		-1		-1				1
Emisjon hybridkapital				315	-1				314
Renter hybridkapital				-12					-12
Resultat pr. 30.06. 2016				12			415		427
Disponert fra gavefond						-13			-13
Balanse 30.06.2016	783	453	255	825	6 000	28	1 175	2	9 521
MORBANK									
Balanse 31.12.2014	474	175	242		5 667	41	47		6 646
Utdelt utbytte 2014							-47		-47
Resultat pr. 30.06. 2015							245		245
Disponert av gavefond						-13			-13
Balanse 30.06.2015	474	175	242		5 667	28	245	0	6 831
Resultat 1.7-31.12.2015			8		297	25	-202		128
Resultatført estimatavvik pensjoner			8		51				59
Skatteeffekt estimatavvik pensjoner			-2		-13				-15
Disponert av gavefond						-12			-12
Balanse 31.12.2015	474	175	256		6 002	41	43	0	6 991
Reklassifisering av hybridkapital pr. 01.01.				510					510
Utdelt utbytte for 2015							-43		-43
Kapitalnedsettelse	-239	239							0
Emisjon egenkapitalbevis	545	39							584
Salg egne egenkapitalbevis	3		-1		-1				1
Emisjon hybridkapital				315	-1				314
Renter hybridkapital				-12					-12
Resultat pr. 30.06. 2016				12			332		344
Disponert av gavefond						-13			-13
Balanse 30.06.2016	783	453	255	825	6 000	28	332	0	8 676

1. REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med Internasjonale Standarder for Finansiell rapportering, IFRS, herunder IAS 34. Regnskapsprinsippene er de samme som ble lagt til grunn i årsregnskapet for 2015.

Banken har endret regnskapsprinsipp for behandling av avgiften til Bankenes sikringsfond, som følge av avklaringer rundt fortolkningen av IFRIC 21 Avgifter. Avgiften fastsettes på bakgrunn av gjennomsnittlig beregningsgrunnlag for tidligere kvartaler etter egen forskrift. Sparebanken Sør endret i 1. kvartal tidligere praksis hvor avgiften ble periodisert månedlig, til å kostnadsføre hele avgiften i sin helhet i 1. kvartal. Dette medførte at rentekostnaden i 1. kvartal 2016 ble 27 mill. kroner høyere enn om tidligere regnskapsprinsipp hadde blitt lagt til grunn. Tilsvarende er rentekostnadene i 2. kvartal 2016 9 mill. kroner lavere.

Fondsobligasjoner som ikke tilfredsstilte definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32, ble reklassifisert til egenkapital pr. 01.01.2016.

Det er ikke nye standarder gjeldende for 2016 som har hatt vesentlig betydning for regnskapet.

2. TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.15	30.06.15	30.06.16	Individuelle nedskrivninger	30.06.16	30.06.15	31.12.15
521	521	517	Individuelle nedskrivninger ved periodestart	517	521	521
76	48	109	- Tilbakeføring av nedskrivninger som følge av periodens konstateringer	109	48	76
43	25	65	+ Økte individuelle nedskrivninger i perioden	65	25	43
77	32	24	+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden	24	32	77
48	31	85	- Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	85	31	48
517	499	412	= Individuelle nedskrivninger ved periodeslutt	412	499	517

MORBANK				KONSERN		
31.12.15	30.06.15	30.06.16	Nedskrivning på grupper av utlån	30.06.16	30.06.15	31.12.15
188	188	200	Nedskrivning på grupper av utlån ved periodestart	206	194	194
12	0	4	+ Periodens endring i gruppenedskrivninger	4	0	12
200	188	204	= Nedskrivning på grupper av utlån ved periodeslutt	210	194	206

MORBANK				KONSERN		
31.12.15	30.06.15	30.06.16	Periodens tapskostnad	30.06.16	30.06.15	31.12.15
-4	-19	-105	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-105	-19	-4
12	0	4	+ Periodens endring i gruppenedskrivninger	4	0	12
76	48	109	+ Per. konst. tap som det tidligere år er foretatt individuell nedskrivning for	109	48	76
17	3	10	+ Per. konst. tap som det tidligere år ikke er foretatt ind. nedskrivning for	10	3	17
5	2	4	+ Inntektsført som renter	4	2	5
6	3	3	- Periodens inngang på tidligere konstatert tap	3	3	6
-3	0	3	+ endring i nedskrivninger på garantier	3	0	-3
97	32	22	= Periodens tapskostnad	22	32	97

3. MISLIGHOLDTE OG TAPSUTSATTE ENGASJEMENTER

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.15	30.06.15	30.06.16		30.06.16	30.06.15	31.12.15
419	479	382	Brutto misligholdte > 90 dager	382	479	419
134	155	129	Individuelle nedskrivninger	129	155	134
285	324	253	Netto misligholdte engasjementer	253	324	285
0,66 %	0,77 %	0,61 %	Brutto misligholdte > 90 dager i % av brutto utlån	0,42 %	0,57 %	0,47 %
794	836	595	Øvrige tapsutsatte engasjementer	595	836	794
384	344	275	Individuelle nedskrivninger	275	344	384
410	492	320	Netto tapsutsatte engasjementer	320	492	410

Et misligholdt engasjement er summen av en kundes totale engasjement dersom en del av engasjementet har vært overtrukket eller hatt restanse over kr. 1.000 i mer enn 30 dager.

4. INNSKUDD FRA KUNDER FORDELT PÅ SEKTORER OG NÆRINGER

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.15	30.06.15	30.06.16		30.06.16	30.06.15	31.12.15
23 864	24 264	25 237	Personkunder	25 237	24 264	23 864
4 428	4 761	5 558	Offentlig forvaltning	5 558	4 761	4 428
680	325	581	Primærnæring	581	325	680
2 219	1 669	2 122	Industri	2 122	1 669	2 219
1 520	1 305	1 181	Utvikling av eiendom	1 181	1 305	1 520
927	863	858	Bygge- og anleggsvirksomhet	858	863	927
1 326	866	1 191	Transport og kommunikasjon	1 191	866	1 326
865	803	800	Varehandel	800	803	865
154	141	145	Hotell og restaurant	145	141	154
3 085	3 576	2 717	Eiendomsdrift	2 700	3 553	3 056
2 740	3 171	2 865	Finansiell/forretningsmessig tjenesteyting	2 866	3 170	2 739
5 122	4 958	5 478	Sosial tjenesteyting	5 478	4 958	5 122
1 439	2 708	2 283	Annet/øvrige næringer	2 283	2 708	1 441
8	372	227	Påløpte renter	227	372	8
48 377	49 782	51 243	Sum innskudd fra kunder	51 227	49 758	48 349

5. UTLÅN FORDELT PÅ SEKTORER OG NÆRINGER

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.15	30.06.15	30.06.16		30.06.16	30.06.15	31.12.15
32 719	34 231	31 078	Personkunder	59 497	56 288	58 230
26	30	26	Offentlig forvaltning	26	30	26
716	686	731	Primærnæring	744	693	725
842	846	897	Industri	900	853	848
3 491	3 183	3 310	Utvikling av eiendom	3 311	3 185	3 491
1 201	1 154	1 296	Bygge- og anleggsvirksomhet	1 337	1 198	1 244
567	550	629	Transport og kommunikasjon	642	562	575
1 083	1 038	1 004	Varehandel	1 016	1 050	1 093
390	373	378	Hotell og restaurant	381	378	392
16 709	14 638	17 343	Eiendomsdrift	17 310	14 593	16 676
1 627	1 643	1 343	Finansiell/forretningsmessig tjenesteyting	1 377	1 678	1 656
3 659	3 638	3 734	Sosial tjenesteyting	3 771	3 667	3 698
310	307	339	Annet/øvrige næringer	339	306	310
122	130	124	Opptjente renter	148	154	147
63 462	62 447	62 230	Sum brutto utlån	90 798	84 635	89 111
718	687	616	Nedskrivninger på utlån	622	693	724
62 744	61 760	61 614	Sum netto utlån	90 175	83 942	88 387

6. ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALDEKNING

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.15	30.06.15	30.06.16		30.06.16	30.06.15	31.12.15
474	474	783	Egenkapitalbevis	783	474	474
175	175	453	Overkursfond	453	175	175
6 002	5 667	6 000	Grunnfondskapital	6 000	5 667	6 002
41	28	28	Gavefond	28	28	41
256	242	255	Utjevningsfond	255	242	256
43			Annen egenkapital	753	511	805
-43			- Fradrag for utbytte som inngår i annen egenkapital			-43
-10	-19	-16	- Fradrag for immatrielle eiendeler og utsatt skattefordel	-16	-19	-10
6 938	6 567	7 503	Sum ren kjernekapital	8 256	7 078	7 700
510	500	825	Hybridkapital	825	500	510
0	0	0	- Fradrag for immatrielle eiendeler og utsatt skattefordel			
7 448	7 067	8 328	Sum kjernekapital	9 081	7 578	8 210
			Tilleggskapital utover kjernekapital:			
1 200	900	1 200	Ansvarlig lånekapital	1 200	900	1 200
1 200	900	1 200	Sum tilleggskapital	1 200	900	1 200
-22	-22	-22	- Fradrag i kjerne- og tilleggskapitalen	-22	-22	-22
8 626	7 945	9 506	Netto ansvarlig kapital	10 259	8 456	9 388
			Minimumskrav ansvarlig kapital Basel II beregnet etter standardmetoden:			
7	19	14	Engasjement med lokale og regionale myndigheter	14	19	7
66	82	61	Engasjement med institusjoner	43	59	40
251	1 334	188	Engasjement med foretak	189	1 334	251
505	857	419	Engasjement med massemarked	419	1 038	530
2 744	1 077	2 792	Engasjement med pantesikkerhet i eiendom	3 660	1 655	3 501
71	81	53	Engasjement som er forfalt	53	80	72
0	0	0	Engasjement som er høyrisiko	0	0	0
237	217	272	Engasjement i obligasjoner med fortrinnsrett	70	66	62
137	133	138	Engasjement i egenkapitalposisjoner	38	34	37
51	68	62	Engasjement øvrig	62	68	51
4 069	3 868	3 999	Kapitalkrav for kreditt- og motpartsrisiko	4 548	4 353	4 551
4	4	4	Kapitalkrav for posisjons-, valuta- og varerisiko	4	4	4
196	196	197	Kapitalkrav for operasjonell risiko	259	272	252
29	24	27	CVA tillegg	50	30	47
0	0	0	Fradrag i kapitalkravet	0	0	0
4 299	4 093	4 227	Sum minimumskrav til ansvarlig kapital	4 861	4 659	4 854
53 735	51 160	52 835	Risikovektet balanse (beregningsgrunnlag)	60 763	58 238	60 679
12,9 %	12,8 %	14,2 %	Ren kjernekapitaldekning i %	13,6 %	12,2 %	12,7 %
13,9 %	13,8 %	15,8 %	Kjernekapitaldekning i %	14,9 %	13,0 %	13,5 %
16,1 %	15,5 %	18,0 %	Kapitaldekning i %	16,9 %	14,5 %	15,5 %

7. SEGMENTRAPPORTERING

Rapportering pr. segment	Konsern 30.06.2016				Konsern 30.06.2015			
	PM	BM	Ufordelt og elimin.	Totalt	PM	BM	Ufordelt og elimin.	Totalt
Resultatregnskap (Mill. kroner)								
Netto rente- og kredittprov.inntekter	489	306	-36	759	475	258	15	748
Netto andre driftsinntekter	86	31	108	225	69	29	92	190
Driftskostnader før tap	185	44	180	409	173	43	190	406
Driftsresultat før tap pr. segment	390	293	-108	575	370	244	-82	532
Tap på utlån og garantier	3	16	4	22	0	32	1	32
Resultat før skatt pr. segment	387	277	-111	553	370	213	-83	500
Netto utlån til kunder	59 514	30 575	86	90 175	56 136	27 698	108	83 942
Andre eiendeler			16 442	16 442			14 773	14 773
Sum eiendeler pr. segment	59 514	30 575	16 528	106 617	56 136	27 698	14 881	98 715
Innskudd fra kunder	26 957	20 220	4 050	51 227	26 136	18 979	4 643	49 758
Mellomregn./annen gjeld	32 557	10 355	2 957	45 869	30 000	8 719	2 777	41 496
Sum gjeld pr. segment	59 514	30 575	7 007	97 096	56 136	27 698	7 420	91 254
Egenkapital			9 521	9 521			7 461	7 461
Sum gjeld og egenkapital pr. segment	59 514	30 575	16 528	106 617	56 136	27 698	14 881	98 715

8. VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Klassifisering av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter er klassifisert i ulike nivåer.

Nivå 1:

Omfatter finansielle eiendeler og forpliktelser verdsatt ved bruk av ukorrigerede observerbare markedsverdier. Dette omfatter noterte aksjer, derivater som handles på aktive markedsplasser, øvrige verdipapirer med noterte markedsverdier.

Nivå 2:

Instrumenter verdsatt basert på verdsettelsesteknikker hvor alle forutsetninger (all input) er basert direkte eller indirekte på observerbare markedsdata. Verdier her kan hentes fra eksterne markedsaktører eller avstemmes mot eksterne markedsaktører som tilbyr slike tjenester.

Nivå 3:

Instrumenter er basert på verdsettelsesteknikker hvor minst en vesentlig forutsetning ikke kan støttes basert på observerbare markedsverdier. I denne kategorien inngår investeringer i unoterte selskaper og fastrenteutlån hvor det ikke foreligger nødvendig markedsinformasjon.

For ytterligere beskrivelse henvises det til note 21 virkelig verdi av finansielle instrumenter i årsregnskapet for 2015.

MORBANK				Mill. kroner	KONSERN			
Innregnet verdi	Virkelig verdi			30.06.2016	Innregnet verdi	Virkelig verdi		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3			Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler innregnet til amortisert kost								
1 307		1 307		Kontanter og fordringer på sentralbanker	1 307		1 307	
1 835		1 835		Utlån til kredittinstitusjoner	197		197	
53 606			53 606	Netto utlån til kunder (flytende rente)	82 167			82 167
Eiendeler innregnet til virkelig verdi								
8 008			8 008	Netto utlån til kunder (fast rente)	8 008			8 008
12 747		12 747		Obligasjoner og sertifikater	12 897		12 897	
470	23		447	Aksjer	470	23		447
738		738		Finansielle derivater	921		921	
78 711	23	16 627	62 061	Sum finansielle eiendeler	105 967	23	15 322	90 622
Gjeld innregnet til amortisert kost								
648		648		Gjeld til kredittinstitusjoner	596		596	
51 243			51 243	Innskudd fra kunder	51 227			51 227
17 759		17 990		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	42 920		43 161	
1 203		1 164		Ansvarlig lånekapital	1 203		1 164	
Gjeld innregnet til virkelig verdi								
434		434		Finansielle derivater	515		515	
71 287	0	20 236	51 243	Sum finansiell gjeld	96 461	0	45 436	51 227

MORBANK				Mill. kroner	KONSERN			
Innregnet verdi	Virkelig verdi			31.12.2015	Innregnet verdi	Virkelig verdi		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3			Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler innregnet til amortisert kost								
332		332		Kontanter og fordringer på sentralbanker	332		332	
2 017		2 017		Utlån til kredittinstitusjoner	157		157	
54 454			54 454	Netto utlån til kunder (flytende rente)	80 097			80 097
Eiendeler innregnet til virkelig verdi								
8 290			8 290	Netto utlån til kunder (fast rente)	8 290			8 290
10 456		10 456		Obligasjoner og sertifikater	10 557		10 557	
487	23		464	Aksjer	487	23		464
659		659		Finansielle derivater	813		813	
76 696	23	13 464	63 208	Sum finansielle eiendeler	100 732	23	11 858	88 851
Gjeld innregnet til amortisert kost								
626		626		Gjeld til kredittinstitusjoner	576		576	
48 377			48 377	Innskudd fra kunder	48 349			48 349
19 865		20 033		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	41 899		41 922	
1 710		1 708		Ansvarlig lånekapital	1 710		1 708	
Gjeld innregnet til virkelig verdi								
411		411		Finansielle derivater	413		413	
70 989	0	22 778	48 377	Sum finansiell gjeld	92 947	0	44 619	48 349

MORBANK				Mill. kroner	KONSERN			
Innregnet verdi	Virkelig verdi			30.06.2015	Innregnet verdi	Virkelig verdi		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3			Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler innregnet til amortisert kost								
894		894		Kontanter og fordringer på sentralbanker	894		894	
1 782		1 782		Utlån til kredittinstitusjoner	134		134	
53 242			53 242	Netto utlån til kunder (flytende rente)	75 424			75 424
Eiendeler innregnet til virkelig verdi								
8 518			8 518	Netto utlån til kunder (fast rente)	8 518			8 518
11 667		11 667		Obligasjoner og sertifikater	11 968		11 968	
423	28		395	Aksjer	423	28		395
575		575		Finansielle derivater	671		671	
77 101	28	14 918	62 155	Sum finansielle eiendeler	98 032	28	13 667	84 337
Gjeld innregnet til amortisert kost								
642		642		Gjeld til kredittinstitusjoner	597		597	
49 782			49 782	Innskudd fra og gjeld til kunder	49 758			49 758
19 272		19 571		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	38 325		38 708	
1 400		1 412		Ansvarlig lånekapital	1 400		1 412	
Gjeld innregnet til virkelig verdi								
433		433		Finansielle derivater	436		436	
71 529	0	22 058	49 782	Sum finansiell gjeld	90 516	0	41 153	49 758

Bevegelse kategori 3

KONSERN / MORBANK

Mill. kroner	Netto utlån til	Herav		Herav
	kunder	kredittrisiko	Aksjer	kredittrisiko
Innregnet verdi 01.01.2015	6 769	-110	394	0
Tilgang 1. halvår 2015	2 650			
Herav overført fra nivå 1 eller 2	0			
Verdiendringer ført i perioden	87	99	1	0
Avgang 1. halvår 2015	-988			
Innregnet verdi 30.06.2015	8 518	-11	395	0
Tilgang 2. halvår	380		9	
Herav overført fra nivå 1 eller 2	0			
Verdiendringer ført i perioden	-62	-51	66	0
Avgang 2. halvår	-546		-6	
Innregnet verdi 31.12.2015	8 290	-62	464	0
Tilgang 1. halvår 2016	244		0	
Herav overført fra nivå 1 eller 2	0			
Verdiendringer ført i perioden	2	5	38	0
Avgang 1. halvår 2016	-528		-55	
Innregnet verdi 30.06.2016	8 008	-57	447	0

Sensitivitetsanalyse

Verdiendringer som følge av endring av kredittspread på 10 basispunkter.

KONSERN / MORBANK

Mill. kroner	30.06.2016	30.06.2015	31.12.2015
Utlån til kunder	24	29	27
- herav lån til bedriftsmarked (BM)	7	9	8
- herav lån til personmarked (PM)	17	20	19

9. MOTREGNING

KONSERN

Mill. kroner	30.06.16	30.06.2016 (1)	30.06.15	30.06.2015 (1)	31.12.15	31.12.2015 (1)
	nettopresentert		nettopresentert		nettopresentert	
Eiendeler						
Finansielle derivater	921	758	671	299	813	485

Gjeld

Finansielle derivater	515	353	436	64	413	85
-----------------------	-----	-----	-----	----	-----	----

Morbank

Mill. kroner	30.06.16	30.06.2016 (1)	30.06.15	30.06.2015 (1)	31.12.15	31.12.2015 (1)
	nettopresentert		nettopresentert		nettopresentert	
Eiendeler						
Finansielle derivater	738	575	575	206	659	333

Gjeld

Finansielle derivater	434	271	433	64	411	85
-----------------------	-----	-----	-----	----	-----	----

(1) Viser eiendeler og forpliktelser dersom banken og konsernet hadde nettopført sine finansielle derivater mot hver enkelt motpart.

Banken og konsernets motregningsrett følger alminnelig norsk lov. Banken og Sparebanken Sør Boligkreditt AS har gjennom ISDA avtaler adgang til å motregne annet mellomværende dersom visse hendelser inntreffer. Beløpene er ikke motregnet i balansen fordi transaksjonene som regel ikke gjøres opp på nettoprunnlag.

10. OBLIGASJONGJELD OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Verdipapirgjeld - morbank

Mill. kroner	30.06.2016	30.06.2015	31.12.2015
Obligasjoner, nominell verdi	17 201	18 736	19 215
Verdireguleringer	402	332	381
Påløpte renter	156	205	269
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	17 759	19 272	19 865

Endring i verdipapirgjeld - morbank

Mill. kroner	31.12.2015	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	30.06.2016
Obligasjoner, nominell verdi	19 215	0	-2 014		17 201
Verdireguleringer	381			21	402
Påløpte renter	269			-113	156
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	19 865	0	-2 014	-92	17 759

Verdipapirgjeld – konsern

Mill. kroner	30.06.2016	30.06.2015	31.12.2015
Obligasjoner, nominell verdi	42 289	37 658	41 136
Verdireguleringer	443	432	447
Påløpte renter	188	235	316
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	42 920	38 325	41 899

Endring i verdipapirgjeld - konsern

Mill. kroner	31.12.2015	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	30.06.2016
Obligasjoner, nominell verdi	41 136	4 760	-3 607		42 289
Verdireguleringer	447			-4	443
Påløpte renter	316			-128	188
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	41 899	4 760	-3 607	-132	42 920

Endring i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån – morbank og konsern

Mill. kroner	31.12.2015	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	30.06.2016
Ansvarlig lån	1 200	0			1 200
Fondsobligasjoner (1)	510			-510	0
Påløpt rente	0				3
Sum ansvarlig lånekapital	1 710				1 203

(1) Fondsobligasjoner som ikke tilfredsstiller definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32, er reklassifisert fra gjeld til egenkapital pr. 01.01.2016.

11. EGENKAPITALBEVISEIERE

De 20 største egenkapitalbeveiserne pr. 30.06.2016

NAVN	ANTALL	ANDEL AV	NAVN	ANTALL	ANDEL AV
	EKB	EKB-KAP. %		EKB	EKB-KAP. %
1. Sparebankstiftelsen	8.125.679	51,88	11. Allumgården AS	151.861	0,97
2. Arendal kom. pensjonskasse	450.000	2,87	12. Sparebanken Vest Aksjer	145.634	0,93
3. Holta invest AS	444.410	2,84	13. MP Pensjon PK	112.733	0,72
4. Pareto AS	417.309	2,66	14. Profond AS c/o A. G. Regnskap A	101.331	0,65
5. Glastad invest AS	387.467	2,47	15. NorgesInvestor Proto AS	101.252	0,65
6. EIKA utbytte VPF c/o Eika kapitalforv.	329.988	2,11	16. Ottersland AS	100.000	0,64
7. Merrill Lynch	329.080	2,10	17. Wenaas Kapital AS	90.350	0,58
8. Bergen Kom. Pensjonskasse	250.000	1,60	18. Spareskillingsbanken	87.780	0,56
9. Wenaasgruppen AS	186.206	1,19	19. Artel holding A/S	82.131	0,52
10. Gumpen Bileiendom AS	154.209	0,98	20. Skandinaviska Enskilda Banken	80.650	0,51
Totalt - 10 største eierne	11.074.348	70,70	Totalt - 20 største eierne	12.128.070	77,43

Sparebanken Sør vedtok 30. mars 2016 en fortrinnsrettemisjon, som ble gjennomført i 2. kvartal. Tildeling av nye bevis ble gjort 3. mai og på denne dato økte eierbrøken fra 13,0 prosent til 19,8 prosent. Vektet gjennomsnittlig eierbrøk i 1. halvår 2016 var 15,2 prosent, vektet gjennomsnittlig eierbrøk i 2. kvartal 2016 var 17,4 prosent. Hybridkapitalen som er klassifisert som egenkapital er holdt utenfor ved beregning av eierbrøk.

Sparebanken Sør eier 5 168 egne egenkapitalbevis pr. 30.06.2016. Pr. 30.06.2016 utgjorde eierandelskapitalen 783 197 200 kroner, fordelt på 15 663 944 egenkapitalbevis, pålydende 50 kroner.

12. SKATTEKOSTNAD

Skattesats på 25 % er lagt til grunn.

Risikostyringen sikrer at konsernets risikoeksponering til enhver tid er kjent og bidrar til at konsernet når sine strategiske mål, samt at lover, forskrifter og krav fra myndigheter etterleves. Det er fastsatt styringsmål for konsernets samlede risikonivå, og konkrete styringsmål innenfor de enkelte risikoområdene. Det er etablert systemer for måling, styring og kontroll av risiko. Kapitalstyringen skal sikre at konsernet har en god kjernekapitaldekning, finansiell stabilitet og en tilfredsstillende avkastning i forhold til risikoprofil. Konsernets kapitaldekning og risikoeksponering følges opp gjennom periodiske rapporter.

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som faren for tap som følge av at kunder eller motparter ikke kan overholde sine forpliktelser. En av de vesentligste risikofaktorene knyttet til Sparebanken Sørs virksomhet er kredittrisiko. Bankens fremtidige tapsutvikling vil også påvirkes av den generelle konjunkturutvikling, og et av de viktigste områdene for bankens risikostyring er dermed knyttet til kredittgivning og prosesser rundt dette.

Kredittrisikoen styres gjennom konsernets strategi- og policydokumenter, kredittrutiner, kredittprosesser, scoring- modeller og bevilgningsfullmakter.

Markedsrisiko

Markedsrisiko oppstår hovedsakelig som følge av konsernets usikrede transaksjoner i rente-, valuta- og egenkapitalmarkedene, og kan inndeles i renterisiko, valutarisiko, aksjerisiko og spreadrisiko. Risikoen er knyttet til resultatvariasjoner som følge av endringer i rentenivå, markedspriser og/eller kurser. Det er styrevedtatte retningslinjer og rammer for styring av markedsrisiko.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko knyttet til Sparebanken Sørs evne til å finansiere sin utlånsvekst og innfri sine låneforpliktelser til markedsbetingelser. Likviditetsrisiko omfatter også risikoen for at finansielle markeder som konsernet ønsker å benytte ikke fungerer. Retningslinjer og rammer for styring av likviditetsrisiko er fastsatt av styret.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er den risiko banken har som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller misligheter, eller eksterne hendelser. Eksempler på operasjonelle risikoforhold kan være uønskede handlinger og hendelser som bl.a. svikt i IT-systemer, hvitvasking, korrupsjon, underslag, innsiddehandel, bedrageri, ran, trusler mot ansatte, fullmakts brudd og brudd på vedtatte rutiner m.m.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risiko for uventede inntektssvingninger fra andre forhold enn kredittrisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Dette kan bl.a. oppstå som følge av at myndighetene innfører endring i reguleringer, eller ved gjennomføring av finans- eller pengepolitiske tiltak, herunder endringer i skatte-, avgifts- og valutalovgivningen, som vil kunne påvirke virksomheten negativt.

Det er en forutsetning for Sparebanken Sør at risiko skal være undergitt en aktiv og tilfredsstillende styring, basert på styrevedtatte målsettinger og rammer for risikoeksponering og risikotoleranse.

Kvartalsvis utvikling

	2. kvartal 2016	1. kvartal 2016	4. kvartal 2015	3. kvartal 2015	2. kvartal 2015
Netto renteinntekter	397	362	386	387	381
Netto provisjonsinntekter	78	67	73	80	79
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	85	-21	1	-104	8
Andre driftsinntekter	11	5		8	3
Sum netto inntekter	571	413	460	371	471
Sum driftskostnader før tap	210	199	210	201	207
Driftsresultat før tap	361	214	250	170	264
Tap på utlån og garantier	9	13	48	17	18
Resultat før skattekostnad	352	201	202	153	246
Skattekostnad	75	51	53	42	67
Resultat for perioden	277	150	149	111	179

% av gjennomsnittlig forvaltningskapital

Netto renteinntekter	1,51	1,41	1,53	1,55	1,57
Netto provisjonsinntekter	0,30	0,26	0,29	0,32	0,33
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	0,32	-0,08		-0,42	0,03
Andre driftsinntekter	0,04	0,02		0,03	0,01
Sum netto inntekter	2,17	1,61	1,82	1,48	1,94
Sum driftskostnader før tap	0,80	0,78	0,83	0,80	0,85
Driftsresultat før tap	1,37	0,84	0,99	0,68	1,09
Tap på utlån og garantier	0,03	0,05	0,19	0,07	0,07
Resultat før skattekostnad	1,34	0,79	0,80	0,61	1,02
Skattekostnad	0,28	0,20	0,21	0,17	0,28
Resultat for perioden	1,05	0,59	0,59	0,44	0,74
Gjennomsnittlig forv. Kap	105 600	102 900	100 400	99 100	97 400

Balanse

Forvaltningskapital	106 617	104 521	101 334	99 429	98 715
Netto utlån til kunder	90 175	89 250	88 387	85 364	83 942
Utlånsvekst i % siste 12 mnd.	7,4 %	8,4 %	9,2 %	7,2 %	5,5 %
Innskudd fra kunder	51 227	48 699	48 349	48 931	49 758
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd.	3,0 %	2,0 %	0,2 %	2,7 %	5,1 %
Innskudd i % av netto utlån	56,8 %	54,6 %	54,7 %	57,3 %	59,3 %
Egenkapital	9 521	8 363	7 753	7 569	7 461
Tap i prosent av netto utlån, annualisert	0,04 %	0,06 %	0,22 %	0,08 %	0,09 %
Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager i % av brutto utlån	0,42 %	0,42 %	0,47 %	0,57 %	0,57 %

Andre nøkkeltall

Kostnader i % av inntekter	36,8 %	48,2 %	45,7 %	54,2 %	43,9 %
Kostnader i % av inntekter, ekskl. netto innt. fra finans. Instr.	43,2 %	45,9 %	45,8 %	42,3 %	44,7 %
Egenkapitalavkastning etter skatt	12,5 %	7,5 %	7,7 %	5,9 %	9,7 %
Likviditetsreserve (LCR) konsern	153 %	137 %	108 %		
Ren kjernekapitaldekning tillagt andel av resultat	14,1 %	12,9 %	12,7 %	12,6 %	12,7 %
Kjernekapitaldekning	14,9 %	13,6 %	13,5 %	12,8 %	13,0 %
Kapitaldekning	16,9 %	15,5 %	15,5 %	14,8 %	14,5 %
Ren kjernekapital	8 256	7 692	7 700	7 074	7 078
Kjernekapital	9 081	8 202	8 210	7 574	7 578
Netto ansvarlig kapital	10 259	9 380	9 388	8 752	8 456
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	7,5 %	7,0 %	7,0 %		
Antall ekspedisjonssteder	36	36	40	40	40
Antall årsverk i bankvirksomheten	432	445	449	446	444
Egenkapitalbevisbrøk	19,8 %	13,0 %	13,5 %	13,5 %	13,5 %
Antall utstedte bevis	15 663 944	4 768 674	4 768 674	4 768 674	4 768 674
Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (morbank)	2,5	3,0	2,3	1,4	3,5
Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (konsern)	3,0	4,1	4,2	3,1	5,1
Utbytte siste år pr. egenkapitalbevis	9,0	9,0	9,0	10,0	10,0
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	110	214	219	214	211
Kurs/bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	0,58	0,57	0,63	0,88	0,90
Børskurs ved utgangen av perioden	63,75	123,00	139,00	188,00	190,00

	31.12.2015	31.12.2014*	31.12.2013*
Resultat (Mill. kroner)			Proforma
Netto renteinntekter	1 521	1 511	1 443
Netto provisjonsinntekter	300	284	252
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	-66	184	201
Andre driftsinntekter	14	23	22
Sum netto inntekter	1 769	2 002	1 918
Sum driftskostnader før tap	817	834	800
Driftsresultat før tap	952	1 168	1 118
Tap på utlån og garantier	97	268	126
Resultat før skattekostnad	855	900	992
Skattekostnad	231	215	219
Resultat for perioden	624	685	773
Resultat i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital			
Netto renteinntekter	1,55 %	1,60 %	1,60 %
Netto provisjonsinntekter	0,31 %	0,30 %	0,28 %
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	-0,07 %	0,20 %	0,22 %
Andre driftsinntekter	0,01 %	0,02 %	0,03 %
Sum netto inntekter	1,81 %	2,12 %	2,13 %
Sum driftskostnader før tap	0,83 %	0,88 %	0,89 %
Driftsresultat før tap	0,97 %	1,24 %	1,24 %
Tap på utlån og garantier	0,10 %	0,28 %	0,14 %
Resultat før skattekostnad	0,87 %	0,96 %	1,10 %
Skattekostnad	0,24 %	0,23 %	0,24 %
Resultat for regnskapsåret	0,64 %	0,73 %	0,86 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	98 000	94 300	90 200
Balanse			
Forvaltningskapital	101 334	94 062	93 758
Netto utlån til kunder	88 387	80 913	77 450
Utlånsvekst i % siste 12 mnd.	9,2 %	4,5 %	6,8 %
Innskudd fra kunder	48 349	48 250	43 740
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd.	0,2 %	10,3 %	8,3 %
Innskudd i % av netto utlån	54,7 %	59,6 %	56,5 %
Egenkapital	7 753	7 157	6 658
Tap i prosent av netto utlån, annualisert	0,11 %	0,33 %	0,16 %
Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager i % av brutto utlån	0,47 %	0,71 %	0,60 %
Andre nøkkeltall			
Kostnader i % av inntekter	46,2 %	41,7 %	41,7 %
Kostnader i % av inntekter, ekskl. netto inntekter fra finansielle instrumenter	44,5 %	45,9 %	46,6 %
Egenkapitalavkastning etter skatt	8,4 %	10,1 %	12,3 %
Likviditetsreserve (LCR) konsern	108 %		
Ren kjernekapitaldekning	12,7 %	13,1 %	12,8 %
Kjernekapitaldekning	13,5 %	14,4 %	14,2 %
Kapitaldekning	15,5 %	15,1 %	15,1 %
Ren kjernekapital	7 700	7 092	6 376
Kjernekapital	8 210	7 792	7 076
Netto ansvarlig kapital	9 388	8 170	7 522
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	7,0 %	7,0 %	
Antall ekspedisjonssteder	40	40	44
Antall årsverk i bankvirksomheten	449	454	489
Nøkkeltall egenkapitalbevis			
Egenkapitalbevisbrøk før disponering av resultat	13,5 %	14,1 %	7,1 %
Antall utstedte bevis	4 768 674	4 768 674	1 250 000
Resultat pr. egenkapitalbevis (morbank)	10,6	12,2	10,3
Resultat pr. egenkapitalbevis (konsern)	17,6	20,3	18,1
Utbytte siste år pr. egenkapitalbevis	9,0	10,0	10,0
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	219	212	187
Kurs/bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	0,63	0,92	0,80
Børskurs ved utgangen av perioden	139,00	196,00	150,00

*) Eksklusive negativ goodwill.

Erklæring i henhold til Verdipapirhandelloven § 5-6

Styret og administrerende direktør i Sparebanken Sør bekrefter at bankens og konsernets halvårsregnskap for 2016 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysninger i regnskapet gir et rettvise bilde av selskapets eierdeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Videre bekreftes det at halvårsberetningen gir en rettvise oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer som selskapet står ovenfor.

Arendal, 15. august 2016

Stein A. Hannevik
styrets leder

Torstein Moland
nestleder

Inger Johansen

Erling Holm

Marit Kittilsen

Tone Thorvaldsen Vareberg

Jan Erling Tobiassen
ansattes representant

Sigrid Evenstad Moe
ansattes representant

Geir Bergskaug
adm. direktør

SPAREBANKEN SØR

